

Jelentés a 2004. évi, magyarországi gastroenterológiai endoszkópos tevékenységről

A Magyar Gastroenterológiai Társaság Endoszkópos Szekciója felkérésére 16 éve regisztráljuk és a LAM hasábjain évente közzé tesszük a hazai endoszkópos tevékenység főbb statisztikai mutatóit.

A 2004-es kérdőívünkre 130 endoszkópos laboratóriumból kaptunk választ. A beérkezett válaszokat a demográfiai arányok feltüntetésével, regionálisan csoportosítva, egy működési feltételrendszert megjelenítő és vizsgálati teljesítményt bemutató táblázatban összesítettük.

A megelőző évek statisztikáinak ismeretében a számszerű, száraz adatokat néhány rövid megjegyzéssel kommentáljuk. A magyar egészségügy és ezen belül

a gastroenterológiai ellátás hosszú idő óta közismerten alulfinanszírozott. Ezt a 2004. januártól bevezetett teljesítmény szerinti degressziós finanszírozással tovább rontották. Napjainkban a 2003-as év teljesítményének a 98%-át ismerik el 100%-os díjazással, az ezt meghaladó teljesítmény degresszióval kerül elszámolásra. Az endoszkópos vizsgálatok díjtétele a hasonló gazdasági körülményekkel rendelkező országokban (Szlovákia, Lengyelország) három-ötszöröse a hazainak, a fejlett nyugati államokban (például Németország) húsz-huszonötszöröse. Tekintve, hogy hazánkban az endoszkópos beavatkozások költségei az azzal járó bevételeket jelentősen meghaladják, ez a fajta orvosi tevékenység eleve nem lehet rentábilis.

Személyi és eszközállomány 2004-ben

	Dunántúl	Budapest és Pest megye	Dunán innen	Összes
Lakosság (millió)	3,1	2,8	4,2	10,1
GASZTROENTEROLÓGIAI ENDOSZKÓPOS MUNKAHELY	41	40	49	130
Videóval rendelkezik	33	32	47	112
24 órás készenlét megoldott	24	18	34	76
SZAKEMBER-ELLÁTOTTÁG				
Gastroenterológus szakorvosok száma	112	142	133	387
Endoszkópos vizsgálatokat végző orvosok száma	156	188	178	522
Endoszkópos asszisztensek száma	121	119	143	383
ÜZEMKÉPES ESZKÖZÁLLOMÁNY				
A) HAGYOMÁNYOS FIBEROSZKÓPOK				
Felső panendoszkóp	57	66	54	177
Duodenoszkóp	21	14	26	61
Laparoszkóp	2	5	–	7
Kolonoszkóp	35	22	37	94
Szigmoidoszkóp	7	2	10	19
B) VIDEOENDOSZKÓPOK				
Panendoszkóp	85	81	99	265
Duodenoszkóp	45	38	41	124
Enteroszkóp	1	3	1	5
Kolonoszkóp	73	74	91	238
Szigmoidoszkóp	1	2	–	3
ENDOSZKÓPOS ULTRASZONOGRÁF	5	5	4	14
VIDEOKAPSZULÁS ENTEROSZKÓP	2	1	1	4
ENDOSZKÓPOS AUTOMATA DEZINFICIÁLÁS	12	23	19	54

Gasztroenterológiai endoszkópos és egyéb eszközös vizsgálatok, beavatkozások és szövődményeik száma 2004-ben

	Dunántúl	Budapest és Pest megye	Dunán innen	Összes	Szövődmény
FELSŐ PANENDOSZKÓPIA	72 152	60 273	97 505	229 930	4 1†
Oesophagusvarix szklerotizálása	899	880	1 093	2 872	12 1†
Oesophagusvarix ligatíója	255	99	94	448	–
Nyelőcsőtágítás	318	121	222	661	3
Protézisbehelyezés	25	133	33	191	–
Idegentest-eltávolítás	184	111	207	502	–
Polypectomia	469	373	477	1 319	5
Percutan endoszkópos gastrostomia	375	252	259	886	11
Jejunális tápszonda	336	815	302	1 453	–
Sürgősségi vizsgálat	4 030	3 553	6 325	13 908	–
Endoszkópos vérzéscsillapítás	1 509	816	1 198	3 523	–
ERCP	4 164	4 588	4 611	13 363	31 1†
EST	2 077	1 823	2 348	6 248	116 4†
Kőextrakció	1 047	830	1 329	3 206	2
Mechanikus kőzúzás	67	37	152	256	–
Biliaris endoprotézis	495	882	467	1 844	2
Nasobiliaris drenázs	35	441	37	513	–
Epeúti tágítás	32	339	77	448	–
Ductus pancreaticus endoprotézise	–	68	1	69	–
Cystogastroduodenostomia	–	8	–	8	–
ENDOSZKÓPOS ULTRAHANG	122	343	75	498	–
ENTEROSZKÓPIA	33	111	46	190	–
KAPSZULÁS ENTEROSZKÓPIA	54	12	9	75	–
LAPAROSZKÓPIA	340	33	4	377	–
Májbiopszia	254	522	361	1 137	5 1†
KOLONOSZKÓPIA	28 027	27 057	39 002	94 086	23
Polypectomia	3 612	4 011	3 504	11 127	49
SZIGMOSZKÓPIA	3 387	2 569	6 493	12 449	–
Polypectomia	277	208	736	1 221	7
REKTOSZKÓPIA	2 707	7 751	3 525	13 683	2
Polypectomia	114	607	103	824	5
ÖSSZESEN	110 986	102 737	150 970	364 693	277 8†

Az élet és a napi gyakorlat paradoxonja ugyanakkor, hogy az endoszkópos vizsgálatok száma, mindezek ellenére, összességében növekedett a 2004-es esztendőben is, mintegy tízezerrel több oesophagogastroduodenoscopia elvégzésére került sor. A nyelőcső-protézisek behelyezésének száma megkétszereződött. A felső gastrointestinalis vérzés miatti sürgős vizsgálatok száma érdemben ugyan nem változott, de az endoszkópos vérzéscsillapító eljárások alkalmazása lényegesen gyakoribbá, általánosabbá vált. Vérző nyelőcsővarix esetén a ligatio aránya növekedett a szklerotizáció rovására.

Az epeutak és a hasnyálmirigy vizsgálatában, más, nem invazív eljárások térnyerése következtében csökkent a diagnosztikus endoszkópos retrográd kolangiopancreatográfia (ERCP) jelentősége, ezt az országos adatokban tapasztalható néhány százalékos csökkenés is mutatja. Ugyanakkor az ERCP-hez társuló terápiás beavatkozások, mint például az endoszkópos

sphincterotomia, a kőextrakció, a stentbehelyezések száma évről évre növekszik.

Az endoszkópos ultrasonográffal felszerelt centrumok száma egy év alatt megduplázódott, a vizsgálatok számának növekedése azonban a várakozástól még elmarad. A bevezetés alatt álló videokapszulás endoszkópos vizsgálattal – megfelelő finanszírozás esetén – nagymértékben helyettesíthető az orvost és beteget egyaránt megterhelő enteroszkópia.

A colorectalis daganatok növekvő népegészségügyi jelentősége tükröződik a kolonoszkópiák számának szerény, de folyamatos emelkedésében. A régóta halogatott széles körű szűrővizsgálati program beindulásával szükségszerűen a kolonoszkópiák mennyiségének további jelentős növekedése várható.

dr. Nagy György, dr. Juhász László
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház,
II. Sz. Belgyógyászati Osztály, Miskolc